

Jaarverslag
2008

Jaarverslag 2008

Centrum Internationale Kinderontvoering

Voorwoord

Als lid van de Raad van Toezicht van Stichting De Ombudsman die de taak kreeg toezicht te houden op het Centrum Internationale Kinderontvoering heb ik de afgelopen jaren een positieve ontwikkeling waargenomen.

In juni 2006 is het Centrum IKO geopend. Al snel bleek dat het doorverwijzen van mensen moeilijk was omdat een kwalitatief goede hulpverlening aan ouders en kinderen die te maken kregen met een ouderlijke kindervervoering maar mondjesmaat aanwezig was. Drie enthousiaste juristen kwamen in dienst met ieder een andere academische achtergrond: internationaal familierecht, strafrecht, familie- en jeugdrecht en klinische ontwikkelingspsychologie. De activiteiten liegen er niet om. Meer dan 3000 mensen, onder wie 800 professionals, zijn sindsdien geadviseerd en geïnformeerd over internationale kindervervoering en het Haags Kinderontvoeringsverdrag.

Direct na de opening heeft het Centrum IKO kaart gebracht welke advocaten en familie-mediators in Nederland kennis en ervaring hebben inzake het Haags Kinderontvoeringsverdrag.

In het verlengde daarvan heeft het Centrum IKO in 2007 samenwerking met de vereniging van Familie-recht Advocaten Scheidingsbemiddelaars en de mediationsectie van het Nederlands Instituut van Psychologen een tweedaags congres georganiseerd voor advocaten en familie-mediators met als thema 'Grensoverschrijdende familie-mediation'. De genodigden waren gerenommeerde en ervaren buitenlandse Crossborder mediators.

De bijeenkomsten met de advocaten en mediators zijn regulier geworden en vinden tweemaal per jaar plaats, georganiseerd door het Centrum IKO. Een gast spreker wordt uitgenodigd en er worden zaken met elkaar besproken die tot doel hebben de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren aan ouders en kinderen die te maken krijgen met een grensoverschrijdende kindervervoering.

De contacten met de Engelse organisatie Reunite die binnenkort 20 jaar bestaat, zijn hecht. Tweemaal per jaar komen de medewerkers bijeen om ervaring en kennis te delen en uit te wisselen.

Het Centrum IKO voorziet het ministerie van Justitie met trimesterrapportages waarin de activiteiten worden toegelicht. Het Centrum IKO is onafhankelijk en heeft geen directe werkrelatie met de Centrale Autoriteit van het ministerie van Justitie, maar verwijst wel jaarlijks ongeveer 120 mensen hiernaar door.

De website van het Centrum IKO is het afgelopen jaar

geheel gereviseerd en is naast een Nederlandse en Engelse versie nu ook voorzien van een Franse versie. Het is goed te zien dat over de hele wereld tienduizenden mensen de website hebben bezocht.

Eind 2008 is de laatste hand gelegd aan drie praktische gidsen over internationale kindervervoering - één voor jongeren- waarin preventie veel aandacht krijgt. Dankzij een bijdrage van het fonds Stichting Kinderpostzegels Nederland kon dit project worden uitgevoerd.

De tevredenheid onder cliënten van het Centrum IKO is hoog. Uit een enquête, gehouden in opdracht van het ministerie van Justitie, bleek 85% van de ondervraagden tevreden tot zeer tevreden te zijn over het advies en de begeleiding van de juristen van het Centrum IKO.

Na drieënhalf jaar mogen we verheugd vaststellen dat het Centrum IKO groeit in bekendheid en erin is geslaagd nieuwe kennis en deskundigheid te ontwikkelen.

Mevrouw mr. P.C. Lodders - Elfferich
Raad van Toezicht Stichting De Ombudsman

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1. Inleiding	9
2. De organisatie	11
3. Informatie, advies en begeleiding in 2008	13
3.1 Telefonische en e-mailcontacten	
3.2 Nieuwe, lopende en afgesloten zaken	
4. Samenwerking	19
5. Projecten	21
6. Mediacontacten en publicaties	23
Bijlagen: Overzicht cijfers	25

A central illustration of a globe with green continents and blue oceans, surrounded by a circular arrangement of many hands in various colors (orange, yellow, pink, blue, grey, green, purple, etc.) reaching towards the center. The hands are stylized and layered, creating a sense of global unity and care.

Om het geluk van kinderen

1. Inleiding | Om het geluk van kinderen

Vanaf de oprichting in 2006 is het beleid van het Centrum Internationale Kinderontvoering (Centrum IKO) erop gericht om expertise te verbinden aan sociale vaardigheden. De emoties die gepaard gaan met een grensoverschrijdende kinderontvoering zijn groot. Dit vergt van de medewerkers betrokkenheid, maar ook de nodige afstand om samen met de client naar een oplossing te zoeken. Creativiteit is een tweede belangrijk facet van de kijk op problemen. In Nederland is onvoldoende kennis aanwezig over de wijze waarop ouders en kinderen die met een kinderontvoering te maken krijgen, moeten worden begeleid. Het Centrum IKO heeft in de afgelopen drie jaar een aantal belangrijke initiatieven ontplooid om meer kennis en deskundigheid te ontwikkelen op het gebied van grensoverschrijdende familiemediation. Ook zijn praktische gidsen uitgegeven over de werking van het Haags Kinderontvoeringsverdrag en preventie. Er is een aparte gids verschenen voor jongeren.

De jaarlijkse toename van het aantal mensen dat het Centrum Internationale Kinderontvoering raadpleegt, geeft een ambivalent gevoel. In 2008 hebben de juristen van het Centrum IKO bijna 2000 vragen behandeld. Het merendeel van de betrokkenen vroeg om advies over de werking van het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Mensen meldden een ontvoering of een dreiging ervan, vroegen om omgang of wilden informatie over 'Toestemming voor vertrek'.

Een paar cijfers over 2008. Van de voorgelegde ontvoeringszaken was 35 keer de vader de ontvoerder en 77 keer de moeder. In totaal werden 109 kinderen meegenomen naar Verdragslanden en 34 kinderen naar Niet-Verdragslanden. Bij de gemelde dreigende ontvoeringszaken ging het 60 keer om een Verdragsland en 57 keer om een Niet-Verdragsland. Bij de dreigende ontvoeringen waren 165 kinderen betrokken.

Meer ouders zijn zich bewust van de mogelijkheid die het Haags Kinderontvoeringsverdrag biedt om tot een internationale omgangsregeling te komen. Ook de kennis dat er toestemming voor vertrek kan worden aangevraagd, is toegenomen. In totaal is het Centrum IKO 25 keer hierover geraadpleegd, zowel in Nederland als vanuit het buitenland. Om ouders en professionals in het buitenland te informeren over de Ne-

derlandse situatie is de website van het Centrum IKO sinds begin 2009 ook in het Frans te raadplegen. Een Engelse versie was al eerder beschikbaar.

Ook professionals weten het Centrum IKO te vinden. Ruim 400 hulpverleners, onder wie politiemensen, advocaten, psychologen, jeugdhulpverleners en maatschappelijk werkers raadpleegden in 2008 het Centrum IKO.

Het Centrum IKO heeft in drie jaar laten zien dat onafhankelijke informatie, betrouwbare doorverwijzing en gedegen begeleiding lonen. Een expertisecentrum waar zowel de achtergebleven ouder als de ontvoerende ouder aanklopt, geeft aan dat onpartijdigheid een belangrijke motor is om mensen te stimuleren er samen uit te komen. Soms door toedoen van familie, soms door de inzet van een professionele bemiddelaar. Voorbeelden in het jaarverslag getuigen van de vele manieren die mensen hebben gevolgd om samen tot een oplossing te komen.

Het Centrum IKO zal zijn taak voortzetten en diensten ontwikkelen waar ouders en kinderen behoefte aan hebben tijdens de emotionele en ingewikkelde periode die met een (dreigende) grensoverschrijdende kinderontvoering gepaard gaat.

Dit kan zijn het aanbieden van een gekwalificeerde mediator met ervaring op het gebied van ouderlijke kinderontvoering. Of een psycholoog die achtergebleven ouders vaardigheden leert om te gaan met het lege kinderbed en tegelijkertijd ouders stimuleert actief te blijven in het onderhouden van het contact met de andere ouder en de kinderen.

De wens van het Centrum IKO om voor ouders voorzieningen te ontwikkelen die hen in de dikwijls pijnlijke processen kunnen ondersteunen, wordt mede gestimuleerd door het ministerie van Justitie. De nieuwe ontwikkelingen bieden vele kansen, zeker gezien de voortvarendheid waarmee de minister van Justitie de komende veranderingen realiseert. Ieder levert daar een bijdrage aan. Het Centrum IKO ontwikkelt samen met het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), de vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsbemiddelaars en het Hof Den Haag een opleiding tot Grensoverschrijdend familiemediator.

De staatscommissie heeft zich, op basis van haar onderzoek, het afgelopen jaar sterk gemaakt voor een

**Het welzijn van de kinderen
en het contact met beide
ouders blijven belangrijk
ongeacht of het kind is
meegenomen door de vader
of door de moeder.**

concentratie van rechtspraak. Het ministerie van Justitie heeft, na een inventarisatie van de werkwijzen van de Centrale Autoriteiten in andere Europese landen, besloten om de rol van procesvertegenwoordiger van de verzoekende ouder in de toekomst toe te delen aan familierechtadvocaten. Deze uitgezette lijnen van het veranderingsproces worden in de komende periode nader uitgewerkt.

Het Centrum IKO blijft een actieve rol spelen bij het ontwikkelen van voorzieningen die mensen kunnen ondersteunen bij het oplossen van een grensoverschrijdende kinderontvoering of bij het leren leven met het feit dat de kinderen bij een ouder in een ander land wonen. Het welzijn van de kinderen en het contact met beide ouders blijven belangrijk ongeacht of het kind is meegenomen door de vader of door de moeder, naar een Verdragsland of een Niet-Verdragsland. Kennis over interculturele huwelijken en begrip voor familietradities en gezinssituaties brengen mensen bij elkaar. Het gaat niet om winnen of verliezen wanneer het geluk van kinderen in het spel is.

Els Prins
Directie Centrum Internationale Kinderontvoering

2. De organisatie

Inleiding

Het Centrum Internationale Kinderontvoering (Centrum IKO) zetelt in Hilversum en is onderdeel van Stichting De Ombudsman. De intentie is om het Centrum te verzelfstandigen waarbij voor een personele unie wordt gekozen. De Raad van Toezicht van Stichting De Ombudsman blijft toezichthouder. De statutair directeur van Stichting De Ombudsman is eveneens verantwoordelijk voor het Centrum IKO. Het Centrum IKO heeft tot doel om actuele informatie, advies en begeleiding te bieden aan ouders, betrokkenen en professionals die in aanraking komen met een (dreigende) internationale kindervervoering.

Door een gezamenlijke bedrijfsvoering kunnen overheadkosten zoals secretariële ondersteuning, administratie en receptie gedeeld worden. De deskundigen die bij het Centrum IKO werkzaam zijn, maken gebruik van alle voorzieningen die Stichting De Ombudsman biedt.

De adviesaanvragen worden afgehandeld door drie fulltime juristen van wie één tevens klinisch ontwikkelingspsycholoog is. Daarnaast zijn negen buitenmedewerkers actief die belangeloos hun diensten ter beschikking stellen aan het Centrum IKO. De kennis en ervaring van deze medewerkers varieert van juridische en maatschappelijke deskundigheid tot ervaring met jeugdhulpverlening.

De directeur is meewerkend en initieert nieuwe ontwikkelingen, in samenwerking met de vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsbemiddelaars en het Nederlands Instituut van Psychologen. De activiteiten zijn gericht op het professionaliseren van de dienstverlening. Wekelijks vindt onder voorzitterschap van de directie een overleg met de juristen plaats. Zo wordt kennis gedeeld en de continuïteit bewaakt.

Het afgelopen jaar heeft de ICT-afdeling de website uitgebreid met een apart deel voor advocaten en NMI-gecertificeerde mediators. Ook is een formulier ontwikkeld waarmee ouders eenvoudig per mail hun vraag kunnen voorleggen. Het toegankelijk maken van de website en een laagdrempelige informatievoorziening zijn daarbij leidraad. De ondersteuning van de juristen wordt geleverd door het juristensecretariaat en het directiesecretariaat.

De Raad van Advies

De Raad van Advies komt drie tot vier maal per jaar bijeen, de heer mr. Usman Santi is voorzitter van de Adviesraad. Leden zijn mevrouw prof. mr. Mariëlle Bruning, mevrouw mr. dr. Betty de Hart, mevrouw drs. Annemiek Beck en mevrouw mr. dr. Leila Jordens-Cotran.

De Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Stichting De Ombudsman is toezichthouder en in die zin verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken van het Centrum IKO. Eén van de leden, mevrouw mr. Tineke Lodders houdt direct contact met de directeur. De Raad van Toezicht komt onder voorzitterschap van ir. drs. Hans Smits viermaal per jaar bijeen.

De Buitenmedewerkers

De cliënten kunnen ondersteuning krijgen van een buitenmedewerker van het Centrum IKO. Zij bieden belangeloos hun diensten aan. De buitenmedewerkers werken onder de verantwoordelijkheid van de juristen. Allen, vijf vrouwen en vier mannen, hebben een specifieke deskundigheid die aansluit op de mogelijke vragen en wensen van cliënten.

Jaarlijks volgen zij kennisbijeenkomsten en vaardigheidstrainingen. Zij nemen kennis van de werking van het Haags Kinderontvoeringsverdrag, inzicht in de werking van interculturele familierelaties en gespreksvaardigheden. De buitenmedewerkers bezitten allen basiskennis van onderhandelen en bemiddelen.

In 2007 heeft het Centrum IKO een lijst van Nederlandse verenigingen in het buitenland samengesteld, waarvan de leden hebben aangegeven zich belangeloos te willen inzetten. Zij bieden hulp en onderdak aan ouders die hun kinderen willen bezoeken of die vanwege een rechtszaak onderdak nodig hebben en geen middelen hebben om een hotel te betalen. De buitenlandse vrijwilligers ontvangen twee maal per jaar een nieuwsbrief.

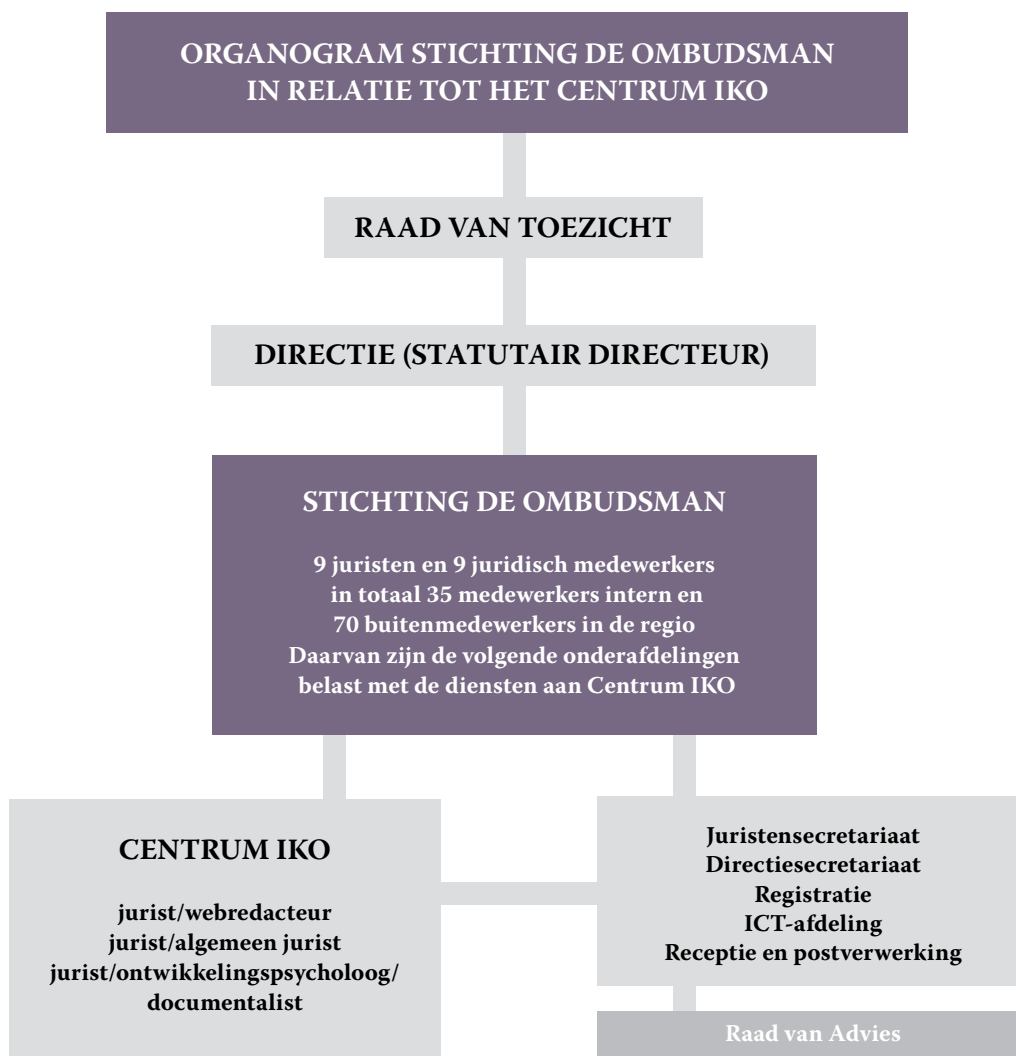
Scholingsactiviteiten 2008

Juristen

- FJR studiedag: Relatierecht
- FJR studiemiddag: Bijzondere curator
- Symposium regierechter Rechtbank Den Haag
- Training toegepaste communicatievaardigheden door A&O groep
- Islamitisch familierecht door Leila Jordens
- Coaching Centrum IKO Niet-Verdragslanden door Betty de hart

Buitenmedewerkers

- Telefoontraining
- Teambijeenkomsten

3. Informatie, advies en begeleiding in 2008

Inleiding

Om de diversiteit aan gegevens zo duidelijk mogelijk weer te geven is een onderscheid gemaakt tussen inkomende en uitgaande telefoongesprekken en inkomende en uitgaande e-mailcontacten. Daarna volgt een overzicht van het aantal nieuwe zaken en de nog lopende zaken uit voorgaande jaren, gerangschikt naar onderwerp. Ook is een aantal voorbeeldzaken toegevoegd.

Het is beleid dat cliënten die om advies hebben gevraagd, worden gevolgd. Een week na het gegeven advies worden cliënten teruggebeld. Ook wordt hen gevraagd het Centrum IKO op de hoogte te houden. Cliënten waardeerden deze service zeer. Daarmee wordt uiting gegeven aan de betrokkenheid, bovendien geeft het inzicht in de voortgang van de zaak.

In 2008 hebben 1969 mensen een beroep gedaan op het Centrum IKO: 557 professionals of vertegenwoordigers van organisaties en 1412 ouders, familie en/of vrienden van betrokkenen. De meesten, 1257 mensen deden dat telefonisch, 712 mensen hebben hun vraag digitaal voorgelegd.

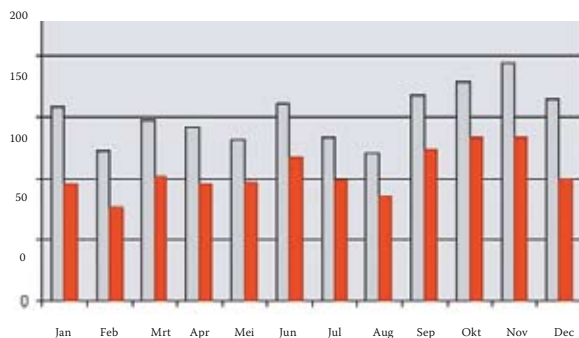
3.1 Overzicht telefonische en e-mailcontacten

Telefonische contacten

In 2008 zijn 1825 telefoongesprekken geregistreerd, waarvan 1257 inkomend. Het aantal telefonische contacten met professionals bedroeg 401. Vooral advocaten en organisaties als de Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg benaderden het Centrum IKO regelmatig. Daarnaast is het Centrum IKO meermalen door medewerkers van de politie, studenten en psychologen/mediators geraadpleegd.

In de laatste maanden van het jaar was er een toename van het aantal telefonische contacten, met als uitschieter de maand november met 194 geregistreerde telefoongesprekken.

Telefoongesprekken 2008 ■ Totaal ■ Inkomend

Overzicht telefoongesprekken 2008

2008	Totaal	Inkomend
januari	159	95
februari	123	76
maart	148	102
april	142	95
mei	131	96
juni	161	118
juli	134	99
augustus	121	86
september	168	124
oktober	179	133
november	194	133
december	165	100

Totaal aantal telefoongesprekken 2008	1825
- Uitgaand	568
- Inkomend	1257
waarvan professionals	401
<i>Advocaten</i>	168
<i>Journalisten/media</i>	36
<i>Psycholoog/mediator</i>	29
<i>Politie</i>	22
<i>Centrale Autoriteit (CA)</i>	17
<i>Student</i>	12
<i>Openbaar Ministerie</i>	5
<i>Ministerie van Buitenlandse Zaken</i>	3
<i>Politiek</i>	1
<i>Overig</i>	108

E-mailcontacten

In 2008 zijn 1189 e-mailcontacten geregistreerd, waarvan 712 inkomende e-mails. Het aantal emailcontacten met professionals bedroeg 156. Opvallend is dat 72 e-mailcontacten van advocaten afkomstig waren. Dat is bijna de helft van het totaal aantal e-mail contacten met professionals. Vooral in de maanden juli en november is er veel e-mailverkeer geweest.

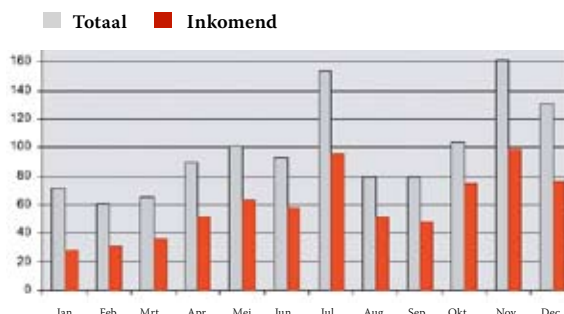
Overzicht e-mails 2008

2008	totaal	inkomend
januari	72	28
februari	61	31
maart	65	36
april	89	51
mei	101	63
juni	93	58
juli	154	96
augustus	79	51
september	79	48
oktober	104	75
november	161	99
december	131	76

Totaal aantal e-mailcontacten 2008

Totaal aantal e-mailcontacten	1189
- Uitgaand	477
- Inkomend	712
waarvan professionals	156
<i>Advocaten</i>	72
<i>Psycholoog/mediator</i>	12
<i>Student</i>	12
<i>Centrale Autoriteit (CA)</i>	7
<i>Ministerie van Buitenlandse Zaken</i>	4
<i>Politie</i>	3
<i>Overig</i>	46

E-mail contacten in 2008

Uit de overzichten blijkt dat er in de maand november 232 inkomende contacten zijn geweest, zowel per telefoon en per e-mail. Wat betreft inkomende contacten was dit de drukste maand van 2008.

3.2 Nieuwe, lopende en afgesloten zaken

Inleiding

Van een inkomend gesprek wordt een zaak gemaakt, wanneer een eenmalig advies niet afdoende is. In 2008 hebben de juristen van het Centrum IKO 507 zaken behandeld, waaronder 326 nieuwe zaken. Uit 2006 en 2007 waren 181 zaken nog niet afgesloten. Ontvoeringszaken kunnen lang duren voordat een oplossing is bereikt.

In onderstaande tekst is een onderverdeling gemaakt in:

- De nieuw binnengekomen zaken in 2008;
- De lopende zaken uit 2006 en 2007;
- De zaken die in 2008 zijn afgesloten.

De zaken kennen een verdere indeling in vijf categorieën, te weten ontvoeringen, dreigende ontvoeringen, omgangsregelingen, Toestemming tot vertrek en algemeen advies. Daarnaast zijn de zaken uitgesplitst naar ontvoeringen naar en vanuit Nederland, naar en vanuit Verdrags- en Niet-Verdragslanden en wie de kinderen heeft meegenomen: de verzorgende ouder (de ouder die grotendeels de kinderen verzorgde) of de niet-verzorgende ouder.

De cijfermatige overzichten zijn als bijlage opgenomen.

Nieuwe geregistreerde zaken in 2008

In totaal zijn er 326 nieuwe zaken geregistreerd in 2008. De nieuwe zaken zijn als volgt naar onderwerp geregistreerd:

Onderwerp	Aantal zaken	Aantal kinderen
Uitgevoerde ontvoering	112 (35%)	143
Dreigende ontvoering	117 (36%)	165
Internationale omgangsregeling	20 (6%)	22
Toestemming voor vertrek	27 (8%)	39
Algemeen advies	50 (15%)	
Totaal nieuwe zaken 2008	326 (100%)	

• Uitgevoerde internationale kinderontvoering

In 2008 zijn er 112 zaken bij het Centrum IKO binnengekomen waar sprake was van een uitgevoerde internationale kinderontvoering.

Verdragsland

Het ging bij 57 zaken om kinderen die vanuit Nederland naar een Verdragsland ontvoerd zijn, de uitgaande ontvoeringen. Daarvan zijn 38 ontvoeringen uitgevoerd door de verzorgende ouder, meestal de moeder. In twee zaken ging het om de vader die de kinderen ontvoerd heeft. In totaal zijn 71 kinderen ontvoerd uit Nederland naar een Verdragsland.

In 26 zaken betrof het kinderontvoering vanuit een Verdragsland naar Nederland, de inkomende ontvoeringen. In 23 zaken was de moeder de ontvoerder en in totaal betrof het 28 kinderen.

Opmerkelijk is dat veel uitgevoerde ontvoeringen tussen Nederland en Spanje plaatsvinden, zowel inkomende als uitgaande ontvoeringen.

Het Centrum IKO is in vier zaken van internationale kinderontvoering tussen Verdragslanden om advies gevraagd terwijl Nederland hierin geen rol speelde. Het ging in deze vier zaken om in totaal zeven kinderen.

Niet-Verdragsland

In 2008 zijn er 21 zaken binnengekomen over een kinderontvoering vanuit Nederland naar een Niet-Verdragsland. In dertien zaken was de vader de ontvoerder en het betrof dertig kinderen.

Er is één zaak in 2008 geweest waar vanuit een Niet-Verdragsland naar Nederland is ontvoerd. Het ging om een moeder die met haar kind vanuit Pakistan naar Nederland is gekomen.

Het Centrum IKO heeft in drie zaken advies gegeven over een kinderontvoering van een Niet-Verdragsland naar een Verdragsland, waarbij Nederland geen rol speelde. Deze ontvoeringen zijn uitgevoerd door de moeder en het ging in totaal om vier kinderen.

Griekenland

Na de scheiding hebben beide Nederlandse ouders het gezag over hun dochter. De moeder gaat met haar dochter op vakantie naar Griekenland. Tegen het einde van de vakantie laat de moeder weten dat ze niet meer terugkeert naar Nederland. Zij wil met haar nieuwe partner in Griekenland gaan wonen. De vader is het hier niet mee eens.

Op advies van het Centrum IKO houdt de vader contact met de moeder. Daarnaast neemt de vader contact op met de Centrale Autoriteit, doet hij aangifte bij de politie en maakt hij een afspraak met een advocaat om te bekijken welke juridische mogelijkheden hij heeft. De vader wil naar Griekenland afreizen om zijn kind op te halen. Na enige aarzelingen zegt de moeder toe mee te werken aan de terugkeer. De Nederlandse advocaat stelt een verklaring op waarin de moeder toestemming geeft aan de vader om het kind mee terug te nemen naar Nederland. Met behulp van de Centrale Autoriteit en de Nederlandse ambassade wordt het verdere papierwerk geregeld. De vader gaat vervolgens naar Griekenland waar de moeder vrijwillig meewerkt aan de terugkeer van de dochter naar Nederland.

• Dreigende internationale kinderontvoering

In 2008 zijn er 117 zaken bij het Centrum IKO binnengekomen waarin advies en informatie gevraagd werd over een dreigende situatie van internationale kinderontvoering.

Verdragsland

In 58 zaken ging het om een dreigende ontvoering van Nederland naar een Verdragsland. Hiervan was in 32 zaken de moeder bang voor een ontvoering en in 26 zaken de vader. Het ging in totaal om 85 kinderen. In één zaak was er sprake van een dreiging vanuit een Verdragsland naar Nederland. In deze zaak was de moeder bang en ging het om één kind.

Er is één zaak binnengekomen waarin Nederland geen rol speelt. Deze zaak ging tussen Duitsland en Polen waarin de vader bang was dat de moeder hun kind meenam.

Niet-Verdragsland

In 2008 was er in 57 zaken sprake van een dreigende ontvoering van Nederland naar een Niet-Verdragsland. Van deze 57 zaken was er in 46 zaken de moeder bang voor een ontvoering, in tien zaken de vader en in één zaak de pleegmoeder bang dat het kind ontvoerd zou worden. In totaal ging het om 78 kinderen.

Er is in 2008 geen zaak binnengekomen waarin er sprake was van een dreiging van een Niet-Verdragsland naar Nederland.

Van de zaken waar een dreigende situatie is, staat Turkije met vijftien zaken bovenaan. Opmerkelijk is dat Turkije een Verdragsland is. Het wordt gevolgd door de Niet-Verdragslanden Marokko met twaalf zaken en Egypte met acht zaken.

Opvallend is verder dat de aantallen dreigende ontvoeringen naar een Verdragsland (58 zaken) en naar een Niet-Verdragsland (57 zaken) nagenoeg gelijk zijn. De ouder die bang is voor ontvoering naar een Niet-Verdragsland is met overgrote meerderheid de moeder.

Japan

Een Nederlandse moeder en een Japanse vader gaan uit elkaar en hebben gezamenlijk gezag over hun dochter. De verblijfsvergunning van de vader is geweigerd en hij moet binnen een maand Nederland verlaten. De vader heeft toen eenmaal gedreigd om de dochter mee te nemen naar Japan. De dochter woont bij de moeder, de vader ziet zijn dochter regelmatig.

De moeder is bang dat de vader met de dochter naar Japan vertrekt en vraagt om advies. Het Centrum IKO geeft aan dat de ouders met elkaar moeten praten omdat beiden angst hebben om hun dochter te verliezen. De vader is namelijk bang om zijn dochter nooit meer te zien als hij Nederland verlaat. Ze moeten vertrouwen in elkaar hebben en niet de angst de overhand laten krijgen. De moeder is het gesprek met de vader aangegaan en dat heeft hem veel vertrouwen gegeven dat hij contact met zijn dochter blijft houden als hij in Japan zit. Ze heeft beloofd om met de verjaardag van hun dochter naar de familie van vader in Japan te komen. Sindsdien zijn er geen ruzies meer geweest en is de situatie rustig.

• Internationale omgangsregeling

In twintig zaken is het Centrum IKO om advies gevraagd over een internationale omgangsregeling.

Het blijkt dat vooral de vader om een internationale omgangsregeling vraagt, namelijk in vijftien van de twintig zaken. Opmerkelijk is dat in één zaak de grootouders via de Centrale Autoriteit om een internationale omgangs-

regeling hebben gevraagd met hun kleinkind. Het is afhankelijk van de aangezochte Centrale Autoriteit of een dergelijk verzoek in behandeling wordt genomen. Deze zaak loopt nog.

Verdragsland

In vijftien zaken ging het om een omgang tussen een ouder in Nederland en het kind in een Verdragsland. In dertien van deze zaken heeft de vader omgang aangevraagd. Het ging hier om zeventien kinderen.

In drie zaken is er omgang gevraagd tussen een ouder uit een Verdragsland en het kind in Nederland. De omgang is in twee zaken door de vader gevraagd en het ging totaal om drie kinderen.

Niet-Verdragsland

Er is in twee zaken om een internationale omgangsregeling gevraagd tussen Nederland en een Niet-Verdragsland. Het ging om een ouder in Nederland en het kind in het Niet-Verdragsland en om een ouder in een Niet-Verdragsland en het kind in Nederland. Beide keren was het de moeder die omgang wilde met het kind, het ging totaal om drie kinderen.

België

Een Nederlandse man en Belgische vrouw hebben samen een kind en wonen in Nederland. Ze zijn niet getrouwd. De moeder heeft het eenhoofdig gezag over de zoon. Kort na de geboorte vertrekt de moeder met het kind van Nederland naar België. De vader probeert een omgangsregeling te krijgen via de Belgische rechter, maar de moeder vertrekt vervolgens met het kind naar Italië. Dit speelde zich zes jaar geleden af.

De verblijfplaats van moeder en kind is voor de vader lange tijd onbekend geweest. Na zes jaar verneemt hij dat ze in Italië wonen. De vader gaat er naar toe om zijn zoon te zien, maar de moeder wil niet meewerken aan een omgangsregeling.

De vader heeft contact opgenomen met het Centrum IKO. Hij wordt voor een internationale omgangsregeling doorverwezen naar de Centrale Autoriteit en tevens naar een Italiaanse advocaat om in Italië een procedure te starten.

• Toestemming voor vertrek

Het Centrum IKO is in 27 zaken benaderd voor informatie en advies over toestemming voor vertrek naar een ander land met het kind.

Opmerkelijk is dat van de 27 zaken 24 keer door een moeder om advies is gevraagd om met het kind naar het buitenland te vertrekken. Er werd vooral toestemming gevraagd om met het kind naar Nederland te komen.

Hieruit valt af te leiden dat ouders zich meer bewust zijn van het feit dat er sprake kan zijn van internationale kinderontvoering en ook vanuit het buitenland het Centrum IKO weten te vinden.

Verdragsland

In vijf zaken ging het om toestemming om vanuit Nederland naar een Verdragsland te vertrekken. Dit werd in alle zaken door een moeder gevraagd en in totaal ging het hier om zes kinderen.

In twintig zaken is advies gevraagd over hoe een ouder met een kind vanuit een Verdragsland naar Nederland kan komen. In zeventien zaken vroeg de moeder om advies en in drie zaken de vader. Het ging hierbij om 31 kinderen.

Niet-Verdragsland

In twee zaken heeft de moeder informatie over toestemming voor vertrek naar Nederland gevraagd vanuit een Niet-Verdragsland. Het ging hierbij om twee kinderen.

Noorwegen

Een Nederlandse moeder en een Noorse vader wonen met hun dochters van één en drie jaar in Noorwegen. De moeder heeft het eenhoofdige gezag over de dochters. De relatie is verbroken. De moeder wil met de dochters terug naar Nederland, maar de vader heeft voor een uitreisverbod van de dochters gezorgd. Daarnaast heeft de vader een procedure aangespannen om gezamenlijk gezag te krijgen. De advocaat van de moeder zegt dat zij zonder problemen naar Nederland kan gaan met de kinderen. Een vriendin van de moeder neemt contact op met het Centrum IKO voor advies. Haar wordt verteld dat de moeder niet met de kinderen naar Nederland kan komen. Als de rechter gezamenlijk gezag uitspreekt, heeft zij toestemming van de vader nodig heeft om naar Nederland te mogen reizen met de dochters, op grond van het Haags Kinderontvoeringsverdrag. De moeder wordt daarom geadviseerd om bij de rechter goed te beargumenteren waarom zij met de kinderen naar Nederland wil. Met name dient zij in te gaan op een internationale omgangsregeling, het feit dat zij de verzorgende ouder is, huisvesting, werk en dergelijke. Daarnaast worden de contactgegevens van een Noorse advocaat gegeven die bekend is met het Noorse familierecht en het Haags Kinderontvoeringsverdrag.

• Algemeen advies

Vijftig zaken waarin het Centrum IKO om advies is gevraagd, konden niet onder één van de bovengenoemde onderwerpen geplaatst worden. Hierbij kan gedacht

worden aan ontvoeringen binnen Nederland, problemen met een omgangsregeling binnen Nederland en vragen over het paspoort. Opmerkelijk is dat er veel vragen zijn binnengekomen over ontvoeringen tussen Nederland en de Nederlandse Antillen. Ontvoeringen binnen het Koninkrijk der Nederlanden vallen niet onder het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Een ontvoering tussen Nederland en de Nederlandse Antillen (Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius, Sint Maarten) en Aruba wordt gezien als een interne ontvoering.

Nederlandse Antillen

Nederlandse ouders zijn gehuwd en hebben gezamenlijk gezag over hun zoon. Ze zijn van plan op Bonaire te gaan wonen. Moeder en zoon zijn alvast naar Bonaire verhuisd en de vader volgt later. Omdat de moeder een nieuwe vriend heeft, blijft de vader in Nederland. De moeder komt later alleen terug naar Nederland en heeft de zoon bij haar ouders achtergelaten op Bonaire.

De vader neemt contact op met het Centrum IKO. Hem wordt verteld dat er geen speciale wetgeving is over het meenemen of achterhouden van een kind tussen Nederland en de Nederlandse Antillen en Aruba. Het wordt gezien als een interne ontvoering en de rechter kan civielrechtelijke bepalingen met betrekking tot het gezag en of strafrecht toepassen. Rechterlijke beslissingen kunnen in het gehele koninkrijk ten uitvoer worden gelegd, dus ook in Nederland.

Lopende zaken

In 2008 had het Centrum IKO 181 lopende zaken in behandeling. Daarvan zijn er 71 zaken uit 2006, en 110 zaken uit 2007.

In bepaalde zaken is er langdurig contact met een ouder. Dit komt vooral voor in zaken van dreigende internationale kinderontvoering. Angst en dreiging zijn niet opeens verdwenen. Ook kunnen procedures (in het buitenland) lang duren, zeker wanneer er hoger beroep is ingesteld.

Peru

Een Nederlandse vader is getrouwd met een Peruaanse vrouw en zij hebben een dochter. De moeder gaat met haar dochter naar haar familie in Peru. Tegen het eind van de vakantie besluit ze met hun dochter in Peru te blijven wonen. De vader is het hier niet mee eens en neemt contact op met het Centrum IKO. Daar krijgt hij als advies om te proberen er samen uit te komen. Dit probeert de vader maar de moeder werkt niet mee. Daarom dient vader een verzoek tot teruggeleiding in bij de Centrale Autoriteit. Het duurt maanden voordat de

vader een reactie krijgt van de Peruaanse Centrale Autoriteit. Uiteindelijk komt de zaak voor bij de Peruaanse rechter. Deze spreekt de terugleiding van de dochter uit. Moeder gaat in hoger beroep. Na weer een aantal maanden spreekt ook deze rechter de terugleiding van de dochter naar de vader in Nederland uit. De vader wacht nu op de daadwerkelijke terugkeer van de dochter naar Nederland.

Het Centrum IKO raadt in een uitgevoerde kindertontvoering achtergebleven ouders aan om zo snel mogelijk contact te zoeken met de ontvoerende ouder of met zijn of haar familie en/of vrienden. Ouders die hun kinderen meenemen, zoeken namelijk dikwijls onderdak bij vrienden of familie.

Ook moet onderzocht worden of reizen veilig is. Als er geen belemmeringen zijn, en afhankelijk van de situatie raadt het Centrum IKO de achtergebleven ouder aan om de ontvoerende ouder en de kinderen na te reizen om zo snel mogelijk het contact te herstellen.

Afgesloten zaken

Zaken worden afgesloten als er een oplossing is gekomen voor de situatie. Bijvoorbeeld wanneer de ouder toestemming heeft gekregen van de andere ouder om met het kind naar het buitenland te mogen vertrekken of wanneer een kind na een ontvoering terugkeert naar zijn gewone verblijfplaats. Als er om een bepaalde reden geen contact meer is geweest tussen het Centrum IKO en de ouder, dan wordt een zaak ook afgesloten. Dit gebeurt in ieder geval zes maanden na het laatste contact. Als een ouder later weer contact opneemt met het Centrum IKO, dan wordt het dossier opnieuw geopend.

In 2008 heeft het Centrum IKO 232 zaken afgesloten. Hiervan zijn er 51 in 2006 binnengekomen, 82 in 2007 en 99 zaken in 2008.

Tanzania

Een vrouw uit Nederland en een man uit Tanzania hebben twee dochters. Ze zijn in Nederland getrouwd en wonen sinds kort in Tanzania. De moeder wil graag terug naar Nederland, samen met haar man en dochters. Daarvoor wil de moeder met de dochters alvast naar Nederland komen om hier een bestaan op te bouwen, de vader volgt dan later. De moeder is bang dat de vader zijn toestemming intrekt, omdat hij gelukkig is in zijn land en alleen voor zijn gezin naar Nederland gaat. De moeder krijgt het advies van het Centrum IKO om de toestemming op papier te krijgen. Later blijkt dit niet nodig te zijn omdat de vader een baan in Nederland

heeft gekregen waardoor hij ook een reden heeft om naar Nederland te komen.

Binnengekomen zaken in 2008 waarin na een ontvoering een oplossing is bereikt

Als een kind ontvoerd is, probeert men een oplossing te vinden. In veertien ontvoeringszaken in 2008 hebben de ouders een oplossing gevonden.

In tien zaken waarin een kind vanuit Nederland naar het buitenland is ontvoerd, zijn ouders via bemiddeling een internationale omgangsregeling overeengekomen. Het ging hier om totaal veertien kinderen.

In één zaak is bemiddeld door de politie en is het kind teruggekeerd naar Nederland.

In twee zaken heeft een ouder meegewerkt aan de vrijwillige terugkeer van het kind naar Nederland. Het ging hier om twee kinderen. In één zaak waarin een kind vanuit een Verdragsland naar Nederland ontvoerd is, heeft een ontvoerende ouder meegewerkt aan de vrijwillige terugkeer van het kind.

Niet in alle zaken komen de ouders er samen uit en komt het tot een procedure bij de rechter. Het Centrum IKO heeft acht ontvoeringszaken geregistreerd waarin een rechter een beslissing heeft genomen.

In drie procedures onder het Haags Kinderontvoeringsverdrag heeft de Nederlandse rechter beslist dat het kind terug moet naar zijn gewone verblijfplaats. Het ging hier om in totaal drie kinderen.

In drie procedures onder het Haags Kinderontvoeringsverdrag is door de Nederlandse rechter beslist dat het kind mag blijven in Nederland. Bijvoorbeeld omdat het duidelijk werd dat er wel toestemming is gegeven door de achtergebleven ouder. Het ging hier in totaal om vijf kinderen.

In één zaak is een kind dat naar een Niet-Verdragsland ontvoerd is, teruggehaald naar Nederland. Beide ouders waren in Nederland en het kind zat in een Niet-Verdragsland bij familie van één van de ouders. Door een civiele procedure in Nederland is het kind teruggekomen naar Nederland.

In één zaak zijn twee kinderen vanuit een Niet-Verdragsland naar een Verdragsland ontvoerd, waarbij Nederland niet betrokken was. In een civiele procedure heeft de rechter beslist dat de kinderen terugmoesten. Dat is gebeurd en de ontvoerende ouder heeft een internationale omgangsregeling.

In veel zaken die in 2008 zijn binnengekomen, vindt nog bemiddeling plaats. Het Centrum IKO vindt dat een oplossing via mediation het beste voor het kind is. Deze optie wordt in ieder adviesgesprek voorgelegd en besproken.

4. Samenwerking

Het ministerie van Justitie

Regelmatig is in 2008 overleg gevoerd met beleid-sambtenaren van het ministerie van Justitie over de plannen van de minister om de procedure rond de af-wikkeling van ouderlijke kindervervoeringen aan te passen aan de tegenwoordige tijd. In dat kader heeft het Centrum IKO een bijeenkomst bijgewoond waar de Staatscommissie haar voorstel heeft toegelicht om tot een toekomstige HKOV-procedure te komen.

In mei en in september is overleg geweest met het hoofd en de medewerkers van de Centrale Autoriteit over de resultaten van de twee viermaandelijke rap-portages aan het ministerie van Justitie.

In de rapportages wordt aan de hand van cijfers en geanonimiseerde situaties een beeld geschetst van de ontwikkelingen binnen het Centrum IKO en de aard van zaken die voorgelegd worden.

Met het ministerie van Justitie is uitgesproken dat het wenselijk is dat er in Nederland professionele mediators ingezet worden in grensoverschrijdende familieconflicten.

De pilotopleiding tot 'Crossborder mediation' die in 2009 wordt gerealiseerd, is financieel ondersteund door het ministerie van Justitie. De pilotopleiding heeft tot doel professionele familiemediators op te leiden die door de rechtbank Den Haag kunnen worden ingezet binnen zes weken na een verzoek tot teruggeleiding, wanneer beide ouders er open voor staan. Twaalf gerenommeerde advocaten, psychologen/mediators met kennis van het Haags Kinderontvoeringsverdrag nemen deel aan deze pilotopleiding. De opleiding is ontwikkeld door de sectie Mediation van het Nederlands Instituut voor Psychologen, De vereniging van Familierecht Advocaten Scheidings bemiddelaars, Het Hof Den Haag en het Centrum IKO. De organisatie is in handen van het Centrum IKO.

Onderzoek Regioplan

In 2005 heeft de overheid de subsidieaanvraag van Stichting De Ombudsman, met als doel een Centrum Internationale Kinderontvoering op te richten in Nederland, gehonoreerd.

Voorwaarde was dat in het laatste jaar van de driejarige projectsubsidie een onderzoek zou plaatsvinden naar het bestaansrecht van het Centrum IKO in de toekomst.

Dat moment was in 2008 aangebroken. Het ministerie van Justitie heeft het onderzoeksbureau 'Regioplan' opdracht gegeven om het onderzoek uit te voeren onder de gebruikers en de stakeholders van

het Centrum IKO. De resultaten van het onderzoek zijn in maart 2009 bekend. Het onderzoek richtte zich tevens op de functie van het Centrum IKO in de toekomst.

Het Openbaar Ministerie

Met het Openbaar Ministerie is overleg gevoerd over de vraag hoe om te gaan met ontvoerende ouders die aan het Centrum IKO te kennen geven om met de kinderen terug te willen keren naar Nederland, maar dit niet kunnen of willen vanwege een lopend arrestatiebevel. Dit probleem waarmee het Centrum IKO acht maal in het afgelopen jaar is geconfronteerd, is onder de aandacht gebracht van het OM. De onderhandelingen over terugkeer tussen ouders is afhankelijk van de individuele wil van een officier van justitie om de ontvoerende ouder na terugkeer niet te vervolgen. Veel ouders blijven met hun kinderen in het buitenland omdat de officier van justitie die garantie niet geeft.

Ministerie van Buitenlandse zaken

Het ministerie van Buitenlandse zaken heeft ter informatie van Nederlanders in het buitenland via haar ambassades informatiemateriaal van het Centrum IKO verspreid.

De politie

In 2008 is regelmatig overleg geweest met de politie over de werking van het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Steeds meer politiekorpsen zijn geïnteresseerd in een goede benadering en afwikkeling van dreigende ontvoeringen. Het Centrum IKO heeft zijn bezorgdheid geuit over de wijze waarop kinderen van hun verzorgende ouder door de politie worden gescheiden na een uitspraak van de rechter dat het kind terug moet naar het land van herkomst. Zeker wanneer de ouder onderduikt met het kind kan een klopjacht ontstaan waar niemand bij gebaat is. Verschillende korpsen hebben zich deze kritiek aange-trokken.

Bureau Liaisonrechter Internationale Kinderontvoering

Een vertegenwoordiger van het Centrum IKO heeft deelgenomen aan een expertmeeting van het Bureau Liaisonrechter internationale kindervervoering (BLIK). Het BLIK neemt deel aan de pilotopleiding crossborder mediation door een bijdrage te leveren aan het leeronderdeel 'De regiorechter en de toepassing van mediation naast rechtspraak'. De pilotopleiding gaat in maart 2009 van start.

De vereniging van Familierecht Advocaten Scheidingsbemiddelaars (vFAS)

In 2006 heeft het Centrum IKO aan de hand van een enquête in kaart gebracht welke advocaten zich specifiek richten op het vertegenwoordigen van een ouder in een kindervervoeringszaak. Nog altijd melden advocaten zich aan bij het Centrum IKO.

Raad voor de Kinderbescherming

Eens per jaar is er overleg met de Raad voor de Kinderbescherming over de samenwerking tussen het Centrum IKO en de Raad. Regelmatig verzoekt de rechter de Raad een onderzoek uit te voeren naar de risico's op een ontvoering in dreigende zaken. Waar nodig wordt contact opgenomen met het Centrum IKO.

Universiteiten

In 2008 hebben twee studenten familierecht een onderzoek uitgevoerd, één in het kader van een scriptie, de ander in de vorm van een stage. Het Centrum IKO heeft toegezegd mee te werken aan een onderzoek van de Universiteit van Nijmegen over familierelaties en geschiloplossingen in Marokko en Egypte.

Engelse zusterorganisatie Reunite

Het Centrum IKO en de Engelse organisatie Reunite hebben in 2008 drie maal met elkaar overleg gevoerd. Tevens hebben twee medewerkers van het Centrum IKO kennis gemaakt met de werkwijze van de Engelse organisatie. De registratiemethode van de twee organisaties sluit zoveel mogelijk op elkaar aan. Zo kunnen de cijfermatige gegevens eenvoudig worden vergeleken.

De beide organisaties voeren overleg om knelpunten voor ouders zoveel mogelijk weg te nemen. Het belang van het kind staat daarbij voorop. De Engelse organisatie bestaat inmiddels 25 jaar en deelt haar ervaringen met het Centrum IKO.

Reunite en het Centrum IKO zijn gespecialiseerd in ouderlijke kindervervoeringen. De keuze om zich te richten op kindervervoering door ouders is bewust gemaakt. De problematiek rondom ouderlijke kindervervoeringen verschillen enorm van de onvrijwillige meeneming van kinderen door vreemden en dienen ook anders te worden benaderd, naar het oordeel van beide organisaties.

5. Projecten

Advocatenbijeenkomsten

Gebruikelijk is dat het Centrum IKO jaarlijks twee bijeenkomsten organiseert waar een gastspreker wordt uitgenodigd en actuele informatie wordt uitgewisseld. Tijdens de bijeenkomsten wordt verder gesproken over recente ontwikkelingen in de jurisprudentie aan de hand van praktijksituaties.

De eerste bijeenkomst in 2008 was op 8 april. Tijdens deze bijeenkomst was als gastspreker, de heer mr. J.M. Keltjens uitgenodigd, vice-president en plaatsvervangend sectorvoorzitter Familie- en Jeugdrecht bij de Rechtbank 's-Gravenhage en daarnaast Liaisonrechter voor Nederland verbonden aan Het Bureau Liaisonrechter Internationale Kinderbescherming (BLIK). De heer Keltjens heeft uitleg gegeven over de werkzaamheden en toegevoegde waarde van het BLIK in kinderonvoeringszaken. Zo kan een liaisonrechter optreden wanneer in twee landen een procedure aanhangig is met dezelfde belanghebbende.

Het Centrum IKO heeft op deze bijeenkomst het nieuwe gesloten deel van de website gepresenteerd aan de advocaten. Daarbij is uitleg gegeven over de mogelijkheid voor professionals om op het forum van de website met elkaar en met de juristen van het Centrum IKO te communiceren over vraagpunten die zij tegenkomen in internationale kinderonvoeringszaken.

Tijdens de tweede bijeenkomst op 17 november 2008 was als gastspreker mevrouw J. Hirsch LL.M. uitgenodigd. Mevrouw Hirsch is als jurist werkzaam bij de Haagsche Conferentie voor Internationaal Privaatrecht. Mevrouw Hirsch heeft uitleg gegeven over het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980 met bijbehorende ontwikkelingen en instrumenten. Zo is er onder meer gesproken over de 'Guides to good practice' en de verschillende maatregelen die kunnen worden ingezet om een veilige terugkeer van het kind te bewerkstelligen. Daarnaast is er tijdens deze bijeenkomst ruim aandacht geweest voor de recente ontwikkelingen, zoals een aanpassing van de huidige rechtsgang in kinderonvoeringszaken, het verdwijnen van de procesbevoegdheid van de Centrale Autoriteit en de aankomende pilotopleiding 'crossborder mediation'.

Documentaire: Gestolen Kinderen

Op 19 mei 2008 is de documentaire Gestolen Kinderen van regisseur Ivanka Bakker vertoond op Nederland 2. De documentaire portretteert twee Nederlandse vrouwen in een gevecht om het recht op hun kind(eren). Bij de totstandkoming van de documentaire was het Centrum IKO nauw betrokken.

Een medewerker van het Centrum IKO geeft in de do-

cumentaire advies over wat gedaan kan worden na een ontvoering naar een Niet-Verdragsland.

De première van de documentaire was op 13 mei 2008 in het Filmtheater in Hilversum. Hierbij waren advocaten, ouders en medewerkers van de Centrale Autoriteit aanwezig. Mariëlle Bruning, bijzonder hoogleraar Jeugdrecht aan de Universiteit Leiden, heeft ter inleiding van de documentaire gesproken over de problematiek van internationale kinderonvoering.

Preventiegids

Met financiële steun van de Stichting Kinderpostzegels zijn in 2008 drie praktische gidsen geschreven over internationale kinderonvoering. De delen zijn 'Praktische gids Internationale kinderonvoering – Preventie', 'Praktische gids Hoe te handelen bij een internationale kinderonvoering' en 'Praktische gids internationale kinderonvoering – uitgave voor jongeren'. Begin 2009 zijn de drie praktische gidsen gepubliceerd en verspreid. Ook zijn ze te downloaden via de website.

Het is beter is om een internationale kinderonvoering te voorkomen dan achteraf tot een oplossing te komen. Dit is de aanleiding geweest voor het uitgeven van de praktische gidsen. Het is gebleken dat ouders behoefte hebben aan informatie over wat ze kunnen doen na een ontvoering. Daarom is besloten om ook hier een deel aan te wijden. Het doel van de praktische gidsen is om ouders en kinderen te informeren over preventieve maatregelen en te wijzen op mogelijke stappen na een internationale kinderonvoering.

In de praktische gidsen wordt aandacht besteed aan het voorkomen van een internationale kinderonvoering, het Haags Kinderontvoeringsverdrag, de gevolgen van een ontvoering vanuit en naar Verdragslanden en vanuit en naar niet-Verdragslanden en welke procedures gevolgd kunnen worden na een ontvoering. Naast praktische tips bevatten de praktische gidsen een beschrijving van verschillende organisaties die een rol spelen bij internationale kinderonvoeringen.

De praktische gids voor jongeren, besteedt aan deze onderwerpen ook aandacht, maar dan geschreven vanuit de belevingswereld van jongeren.

Nieuwe website

Begin 2008 is een tevredenheidsonderzoek gehouden onder de gebruikers van de nieuwe website.

De nieuwe website is gebruiksvriendelijk opgezet. Bezoekers is gevraagd een vragenlijst in te vullen. De tevredenheid onder de gebruikers is hoog. Bruikbare tips van gebruikers zijn verwerkt in de website.

In 2008 is een afgesloten deel op de site gebouwd voor de advocatengroep waarmee het Centrum IKO samenwerkt. Ervaren grensoverschrijdende familiemediators

die gecertificeerd zijn en familierechtadvocaten die kinderontvoeringszaken behandelen, krijgen toegang op dit deel van de site.

Sinds de nieuwe website in gebruik is genomen is de website 26.000 keer bezocht. Tijdens de bezoeken zijn 123.000 pagina's bekeken. De meeste bezoeken vonden plaats in november 2008. De meeste bezoekers komen uit Nederland. Op de tweede plaats staan bezoekers uit België en op de derde plaats Canada. Een overzicht van de cijfers staat in de bijlage.

In 2008 is tevens een Engelstalige versie aan de website toegevoegd. In 2009 volgt een Franstalige versie.

De website kinderontvoering.org kent een redelijk stabiel aantal unieke bezoekers van tussen de 1000 en 1500 per maand. Pieken in het aantal bezoeken worden met name veroorzaakt door media-aandacht voor het onderwerp kinderontvoering. Zo zorgde de uitzending van de documentaire 'Gestolen Kinderen' medio mei voor de hoogste piek in het aantal bezoekers van 2008.

Zowel professionals als ouders gebruiken de website als online informatiecentrum waar zij naast het doorlezen van adviezen en veelgestelde vragen ook achtergronddocumenten en formulieren downloaden.

De website kinderontvoering.org is een zeer specialis-tische website, die op het internet in ieder geval in Nederland de belangrijkste bron is van informatie over internationale kinderontvoering. Wie online op zoek gaat naar informatie, komt zowel via zoekmachines, als via ouderfora en via de websites van politie en justitie uit op kinderontvoering.org. In de bijlage staat een overzicht van de bezoekersaantallen van de website.

Internationale buitendienstmedewerkers

In 2006 heeft het Centrum IKO een netwerk van Nederlandse verenigingen in het buitenland opgezet. Het doel is om ouders die in het betreffende land bijvoorbeeld een rechtszaak hebben lopen, de hoge kosten kunnen drukken door bijvoorbeeld onderdak verleend te krijgen. De contacten met het netwerk vinden digitaal plaats. Er zijn in 2008 twee digitale nieuwsbrieven verstuurd naar 26 internationale buitendienstmedewerkers.

Balloon Launch

In december 2008 organiseerde de zusterorganisatie Reunite voor de elfde keer de Balloon Launch.

Deze dag heeft tot doel om ouders met elkaar in contact te brengen en geeft ouders de mogelijkheid om direct vragen te stellen aan medewerkers van de verschillende ministeries en andere professionals die aanwezig zijn. Ouders kunnen op deze dag een ballon oplaten met een

kaartje waarop een boodschap is geschreven voor hun kind die niet bij de achtergebleven ouder kan zijn. Ouders ervaren veel steun van elkaar tijdens deze dag.

Het Centrum IKO heeft het voornemen om in december 2009 in Nederland een Balloon Launch te organiseren.

6. Mediacontacten en publicaties

Persbericht

In 2008 is één persbericht naar buiten gebracht over het Jaarverslag 2007. Het Centrum IKO vraagt in het persbericht van 7 april om meer aandacht voor het welzijn van het ontvoerde kind. Het kind is de dupe wanneer ouders na het mislukken van hun huwelijk met elkaar de strijd aangaan over omgang en woonplaats van hun kind. Het Centrum IKO pleit voor een gefinancierde grensoverschrijdende familiemediation en wanneer het kind gedwongen teruggeleid wordt, voor goede waarborgen voor een veilige terugkeer (safe return).

Folders

In februari 2008 heeft het Centrum IKO naar verschillende instanties folders verzonden. Het ging hier om een totaal van 7500 folders. Deze zijn verzonden naar ondermeer het Juridisch Loket, omgangshuizen, vrouwenopvang, gemeentes, bibliotheken, verschillende vestigingen van de Raad voor de Kinderbescherming en Bureau Jeugdzorg, Rechtbanken en rechtswinkels. In de zomer van 2008 is er opnieuw een verzending van folders geweest naar deze instanties. Het Centrum IKO heeft gemerkt dat de verspreiding van deze folders resulteert in een toename van telefoontjes van onder

meer het Juridisch Loket en van ouders die een folder hebben gevonden bij één van deze instanties. In de loop van het gehele jaar 2008 zijn er tevens folders verzonden op aanvraag van diverse (andere) instanties.

Publicaties

Het Centrum IKO is in 2008 meerdere malen in het nieuws geweest. In een aantal artikelen is het Centrum IKO om een reactie gevraagd. Dit is bijvoorbeeld gebeurd in het artikel 'Ontvoerd door mama' van NRC Handelsblad van 27 september en in 'Kind krijgt stem in voogdij' van het Algemeen Dagblad van 9 juli 2008. In augustus 2008 is het Centrum IKO veel in het nieuws geweest vanwege de openstelling van het 116000-nummer. Dit telefoonnummer is speciaal bedoeld voor de vermissing van kinderen en zal op termijn in de hele EU gebeld kunnen worden. In Nederland is de openstelling geheel verzorgd door het Centrum IKO. Nederland is het derde land waar het 116000-nummer operationeel is geworden. Hieronder volgt een overzicht van verschenen artikelen in kranten en tijdschriften en programma-items in radio- en televisieprogramma's.

Kranten

datum	titel / onderwerp	krant
23 januari	Internationale kinderontvoering? Geen idee'	Gooi en Eemlander
7 april	Meer aandacht voor welzijn ontvoerde kind	Persbericht Jaarverslag Centrum IKO 2007
mei/juni	Centrum Internationale Kinderontvoering in Nederland	Holland Focus - Blad Nederlandse vereniging Australië en Nieuw-Zeeland
19 mei	Ellende achter internationale scheiding	Gelderlander
9 juli	Kind krijgt stem in voogdij	Algemeen Dagblad
23 augustus	Ontvoerd door mama	Volkskrant Magazine
28 augustus	Alarmlijn voor vermiste kinderen	Gooi en Eemlander
1 september	Bezorgde ouder belt 116000	DAG
28 augustus	Vermist kind, bel 116000	Het Parool
28 augustus	Kinderen vermist? Bel 116000	Nederlands Dagblad
27 september	Moeders zonder kind	NRC Handelsblad Zaterdag &cetera
26 november	ONTVOERING 'Maak voorafgaand aan beklinden echtscheiding afspraken over omgangsregeling' Terughalen een kwestie van lange adem	Algemeen Dagblad Regiokatern Haagse Courant

Tijdschriften

datum	titel / onderwerp	krant
13 oktober	Ontvoerde kinderen naar Syrië	Libelle

Radio

datum	titel / onderwerp	zender
9 juli	internationale kinderontvoering en het Centrum IKO	Wereld Omroep Radio
28 augustus	het 116000 nummer	Wereld Omroep Radio
28 augustus	het 116000 nummer	Radio Gelderland
28 augustus	het 116000 nummer	Radio Kassa
28 augustus	het 116000 nummer	Radio 1
28 augustus	het 116000 nummer	Radio 2
1 september	het 116000 nummer	Radio Noord Holland
25 november	internationale kinderontvoering en het Centrum IKO	BNR Nieuwsradio

Televisie

datum	titel / onderwerp	omroep
19 mei	Documentaire 'Gestolen Kinderen'	NCRV
24 juli	reactie op een lopende kinderontvoeringszaak in het programma Hart van Nederland	SBS6

Bijlagen

Overzicht cijfers 1 januari tot en met 31 december 2008

Overzicht cijfers 1 januari tot en met 31 december 2008

Ontvoering door verzorgende ouder

Verdragsland

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder	Jaar ontvoering
Nederland	België	1	1	3		1	2008
Nederland	België	1	2	10, 12		1	2008
Nederland	België	1	1	5		1	2008
Nederland	België	1	1	5		1	2008
Nederland	België	1	1	4		1	2008
Nederland	Dom. Republiek	1	1	2		1	2007
Nederland	Duitsland	1	1	4		1	2004
Nederland	Duitsland	1	1	1		1	2008
Nederland	Duitsland	1	1	12	1		2008
Nederland	Duitsland	1	1	3		1	2008
Nederland	Finland	1	1	4		1	2007
Nederland	Frankrijk	1	1	1		1	2007
Nederland	Griekenland	1	1	0		1	2008
Nederland	Groot-Brittannië	1	1	2		1	2008
Nederland	Groot-Brittannië	1	2	10, 12		1	2008
Nederland	Israël	1	1	5		1	2008
Nederland	Mexico	1	1	2		1	2008
Nederland	Noorwegen	1	3	3, 10, 13		1	2008
Nederland	Polen	1	1	1		1	2008
Nederland	Polen	1	1	6		1	2008
Nederland	Polen	1	1	4		1	2007
Nederland	Polen	1	2	3, 6		1	2008
Nederland	Roemenië	1	2	1, 6		1	2008
Nederland	Roemenië	1	1	0		1	2008
Nederland	Servië	1	2	5, 8		1	2007
Nederland	Spanje	1	1	4		1	2007
Nederland	Spanje	1	1	6		1	2008
Nederland	Spanje	1	1	8		1	2008
Nederland	Spanje	1	1	5		1	2008
Nederland	Spanje	1	2	2, 5		1	2007
Nederland	Tsjechië	1	2	8, 10		1	2008
Nederland	Turkije	1	1	4		1	2008
Nederland	Turkije	1	1	9		1	2008
Nederland	Turkije	1	1	1		1	2008
Nederland	Verenigde Staten	1	2	6, 8		1	2007

Vervolg: Ontvoering door verzorgende ouder

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder	Jaar ontvoering
Nederland	Verenigde Staten	1	1	10	1		2008
Nederland	Zweden	1	1	2		1	2008
Nederland	Zwitserland	1	1	3		1	2007
Australië	Nederland	1	2	4, 6		1	2008
België	Nederland	1	1	8	1		2007
België	Nederland	1	1	1		1	2008
België	Nederland	1	1	4		1	2008
Canada	Nederland	1	1	4		1	2005
Duitsland	Nederland	1	1	4		1	2008
Frankrijk	Nederland	1	1	5		1	2008
Groot-Brittannië	Nederland	1	1	0		1	2008
Groot-Brittannië	Nederland	1	1	0		1	2008
Groot-Brittannië	Nederland	1	1	4		1	2008
Italië	Nederland	1	2	7, 10		1	2007
Italië	Nederland	1	1	11		1	2008
Japan	Nederland	1	1	8		1	2008
Roemenie	Nederland	1	2	10, 12		1	2008
Roemenie	Nederland	1	2	10, 12		1	2008
Spanje	Nederland	1	1	6		1	2008
Spanje	Nederland	1	1	6		1	2007
Spanje	Nederland	1	1	9		1	2008
Spanje	Nederland	1	1	8		1	2008
Spanje	Nederland	1	1	8		1	2008
Spanje	Nederland	1	1	8		1	2007
Verenigde Staten	Nederland	1	1	1		1	2007
Verenigde Staten	Nederland	1	1	6		1	2005
Zuid-Afrika	Nederland	1	1	11	1		2006
Frankrijk	Duitsland	1	1	4		1	2008
Groot-Brittannië	Verenigde Staten	1	2	minderjarig		1	2007
Totaal		64	79		4	60	

Vervolg: Ontvoering door verzorgende ouder

Niet-Verdragsland							
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder	Jaar ontvoering
Nederland	Egypte	1	2	4, 9		1	2008
Nederland	Guinee	1	1	2		1	2008
Nederland	Indonesië	1	1	1		1	2007
Nederland	Iran	1	1	3		1	2008
Nederland	Marokko	1	2	minderjarig		1	2008
Nederland	Pakistan	1	1	9		1	2001
Nederland	Suriname	1	1	15		1	2008
Nederland	Ver.Arab.Emir.	1	2	9, 12		1	2007
Pakistan	Nederland	1	1	0		1	2008
Burundi	Verenigde Staten	1	2	11, 10		1	2008
Spanje	Marokko	1	1	4		1	2008
Ver.Arab.Emir.	België	1	1	2		1	2008
Totaal		12	16			12	
Totaal aantal ontvoeringen door verzorgende ouder				76			
Totaal aantal kinderen ontvoerd door verzorgende ouder				95			

Ontvoering door niet-verzorgende ouder

Verdragsland

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder	Jaar ontvoering
Nederland	België	1	1	9		1	2008
Nederland	België	1	1	15	1		2008
Nederland	Duitsland	1	1	9	1		2008
Nederland	Duitsland	1	1	3	1		2008
Nederland	Duitsland	1	1	4		1	2008
Nederland	Duitsland	1	3	2, 5, 7		1	2008
Nederland	Frankrijk	1	2	12, 12	1		2008
Nederland	Italië	1	1	14	1		2008
Nederland	Italië	1	1	1	1		2008
Nederland	Polen	1	1	5	1		2007
Nederland	Servie	1	1	7	1		2008
Nederland	Servië	1	1	7	1		2007
Nederland	Turkije	1	1	4	1		2008
Nederland	Turkije	1	1	7	1		2008
Nederland	Turkije	1	1	7	1		2007
Nederland	Turkije	1	2	10, 15	1		2007
Nederland	Verenigde Staten	1	1	15	1		2008
Nederland	Verenigde Staten	1	1	1	1		2008
Nederland	Zuid-Afrika	1	1	6	1		2008

Canada	Nederland	1	1	2	1		2008
Noorwegen	Nederland	1	2	4, 7		1	2008

België	Frankrijk	1	3	minderjarig	1		2008
Roemenië	Spanje	1	1	7		1	2007

Totaal		23	30		18	5	
---------------	--	-----------	-----------	--	-----------	----------	--

Niet-Verdragsland

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder	Jaar ontvoering
Nederland	Egypte	1	2	8, 10	1		2004
Nederland	Egypte	1	2	11, 13	1		2006
Nederland	Irak	1	1	4	1		2008
Nederland	Irak	1	1	4	1		2008
Nederland	Irak	1	2	1, 3	1		2008

Vervolg: Ontvoering door niet-verzorgende ouder

Nederland	Iran	1	1	6	1		2007
Nederland	Iran	1	1	6	1		2007
Nederland	Marokko	1	1	9	1		2005
Nederland	Marokko	1	1	3	1		2006
Nederland	Nigeria	1	1	2	1		2007
Nederland	Soedan	1	2	7, 10	1		2005
Nederland	Tunesië	1	3	16, 17, 18	1		1996
Nederland	Tunesië	1	1	5	1		2008
Totaal		13	19		13		
Totaal aantal ontvoeringen door niet-verzorgende ouder					36		
Totaal aantal kinderen ontvoerd door niet-verzorgende ouder					49		

Dreigende ontvoering

Verdragsland

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader bang voor iko	Moeder bang voor iko
Nederland	Australië	1	1	3		1
Nederland	Australië	1	1	5		1
Nederland	Australië	1	1	13	1	
Nederland	Australië	1	1	8	1	
Nederland	België	1	1	3	1	
Nederland	Brazilië	1	1	4		1
Nederland	Brazilië	1	1	3	1	
Nederland	Brazilië	1	1	8	1	
Nederland	Brazilië	1	2	3, 5	1	
Nederland	Bulgarije	1	1	6	1	
Nederland	Canada	1	3	7, 9, 11		1
Nederland	Canada	1	2	12, 14		1
Nederland	Denemarken	1	1	0	1	
Nederland	Duitsland	1	1	1		1
Nederland	Duitsland	1	1	6		1
Nederland	Duitsland	1	3	8, 12, 10	1	
Nederland	Ecuador	1	2	6, 12	1	
Nederland	Frankrijk	1	1	3	1	
Nederland	Frankrijk	1	1	14	1	
Nederland	Griekenland	1	1	4		1
Nederland	Groot-Brittannië	1	1	11		1
Nederland	Ierland	1	3	1, 6, 8	1	

Vervolg: dreigende ontvoering: Verdragslanden

Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader bang voor iko	Moeder bang voor iko
Nederland	Israël	1	1	3		1
Nederland	Israël	1	2	6, 7		1
Nederland	Malta	1	3	10, 10, 13	1	
Nederland	Mexico	1	1	4		1
Nederland	Noorwegen	1	2	12, 14	1	
Nederland	Peru	1	1	3	1	
Nederland	Polen	1	1	0		1
Nederland	Polen	1	1	1	1	
Nederland	Portugal	1	1	5		1
Nederland	Spanje	1	1	7	1	
Nederland	Spanje	1	3	8, 10, 12	1	
Nederland	Spanje	1	1	1		1
Nederland	Spanje	1	3	7, 8, 12	1	
Nederland	Spanje	1	2	2, 4		1
Nederland	Spanje	1	1	3		1
Nederland	Tunesië	1	1	0		1
Nederland	Turkije	1	2	3, 4		1
Nederland	Turkije	1	2	6, 13	1	
Nederland	Turkije	1	1	0	1	
Nederland	Turkije	1	1	0		1
Nederland	Turkije	1	1	0		1
Nederland	Turkije	1	3	2, 6, 9		1
Nederland	Turkije	1	2	5, 7		1
Nederland	Turkije	1	1	1		1
Nederland	Turkije	1	1	10	1	
Nederland	Turkije	1	2	4, 9	1	
Nederland	Turkije	1	1	4		1
Nederland	Turkije	1	1	4		1
Nederland	Turkije	1	1	1		1
Nederland	Turkije	1	3	3, 6, 8		1
Nederland	Turkije	1	1	1		1
Nederland	Venezuela	1	1	1		1
Nederland	Venezuela	1	1	2	1	
Nederland	Verenigde Staten	1	1	4		1
Nederland	Verenigde Staten	1	1	5		1
Nederland	Verenigde Staten	1	2	8, 10	1	

Vervolg: dreigende ontvoering: Verdragslanden

Turkije	Nederland	1	1	9		1
Duitsland	Polen	1	1	0	1	
Totaal		60	87		27	33

Niet-Verdragsland						
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader bang voor iko	Moeder bang voor iko
Nederland	Bangladesh	1	2	7, 10		1
Nederland	China	1	2	6, 10		1
Nederland	Kongo	1	1	4		1
Nederland	Cuba	1	1	2		1
Nederland	Egypte	1	1	1		1
Nederland	Egypte	1	1	7		1
Nederland	Egypte	1	2	3, 5		1
Nederland	Egypte	1	1	3		1
Nederland	Egypte	1	1	3		1
Nederland	Egypte	1	2	6, 7		1
Nederland	Egypte	1	1	6	1	
Nederland	Egypte	1	1	1		1
Nederland	Filippijnen	1	1	3	1	
Nederland	Filippijnen	1	2	2, 4		1
Nederland	Ghana	1	2	5, 14		1
Nederland	Irak	1	1	6		1
Nederland	Irak	1	1	minderjarig		1
Nederland	Iran	1	1	12		1
Nederland	Iran	1	1	1		1
Nederland	Iran	1	2	12, 14		1
Nederland	Iran	1	1	minderjarig		1
Nederland	Iran	1	1	12		1
Nederland	Ivoorkust	1	2	2, 5		1
Nederland	Ivoorkust	1	1	4		1
Nederland	Kameroen	1	2	1, 4		1
Nederland	Libanon	1	1	6		1
Nederland	Marokko	1	1	5		1
Nederland	Marokko	1	2	2, 5	1	
Nederland	Marokko	1	1	4		1

Vervolg dreigende ontvoering: Niet-Verdragslanden

Van z	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader bang voor iko	Moeder bang voor iko
Nederland	Marokko	1	1	3	1	
Nederland	Marokko	1	1	7		1
Nederland	Marokko	1	2	2, 4		1
Nederland	Marokko	1	1	11		Pleegmoeder
Nederland	Marokko	1	2	2, 7		1
Nederland	Marokko	1	2	8, 13		1
Nederland	Marokko	1	2	1, 5		1
Nederland	Marokko	1	1	4		1
Nederland	Marokko	1	1	ongeboren		1
Nederland	Nigeria	1	1	4		1
Nederland	Nigeria	1	1	3		1
Nederland	Nigeria	1	2	3, 6		1
Nederland	Nigeria	1	1	0		1
Nederland	Suriname	1	2	5, 7		1
Nederland	Suriname	1	1	5		1
Nederland	Suriname	1	2	3,3	1	
Nederland	Suriname	1	1	2	1	
Nederland	Syrië	1	1	3		1
Nederland	Thailand	1	1	1	1	
Nederland	Thailand	1	1	4	1	
Nederland	Thailand	1	1	4		1
Nederland	Tunesië	1	2	6		1
Nederland	Tunesië	1	1	5		1
Nederland	Tunesië	1	1	1		1
Nederland	Ver.Arab.Emir.	1	1	3	1	
Nederland	Vietnam	1	2	6, 7		1
Nederland	Vietnam	1	3	2, 4, 5	1	
Nederland	Zuid-Korea	1	1	0		1
Totaal						
		57	78		10	46
Totaal aantal dreigende ontvoeringen				117		
Totaal aantal kinderen dat ontvoerd dreigt te worden				165		

Internationale omgangsregeling

Verdragsland						
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader wil omgang	Moeder wil omgang
Nederland	Australië	1	1	12	1	
Nederland	België	1	1	minderjarig	1	
Nederland	België	1	2	5, 9	1	
Nederland	Duitsland	1	2	0, 2	1	
Nederland	Duitsland	1	1	4	1	
Nederland	Ierland	1	1	10	1	
Nederland	Israël	1	1	14	1	
Nederland	Italië	1	1	10		1
Nederland	Polen	1	1	2	1	
Nederland	Portugal	1	1	4	1	
Nederland	Schotland	1	1	10		Grootmoeder
Nederland	Spanje	1	1	7	1	
Nederland	Spanje	1	1	9	1	
Nederland	Tsjechië	1	1	8	1	
Nederland	Zweden	1	1	4	1	
Groot-Brittannië	Nederland	1	1	minderjarig	1	
Ierland	Nederland	1	1	14		1
Zuid-Afrika	Nederland	1	onbekend	minderjarig	1	
Totaal		18	19		15	2

Niet-Verdragsland						
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader wil omgang	Moeder wil omgang
Nederland	Libië	1	2	3, 4		1
Gambia	Nederland	1	1	5		1
Totaal		2	3		0	2
Totaal aantal internationale omgangszaken			20			
Totaal aantal kinderen			22			

Toestemming voor vertrek

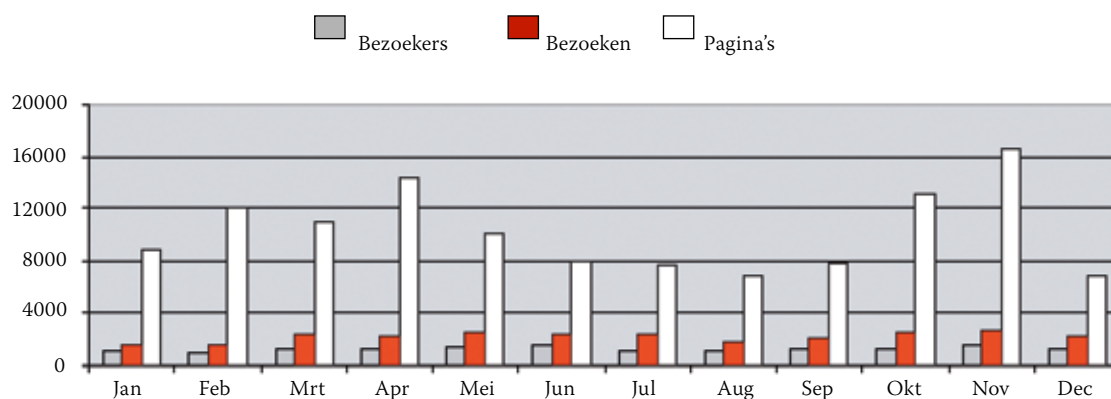
Verdragsland						
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder
Nederland	Ierland	1	1	1		1
Nederland	Italië	1	1	0		1
Nederland	Kroatië	1	1	6		1
Nederland	Verenigde Staten	1	1	3		1
Nederland	Zweden	1	2	9, 10		1
Australië	Nederland	1	1	1		1
België	Nederland	1	1	2		1
België	Nederland	1	1	2		1
Estland	Nederland	1	1	10		1
Frankrijk	Nederland	1	2	0, 3		1
Frankrijk	Nederland	1	1	5		1
Griekenland	Nederland	1	1	0		1
Griekenland	Nederland	1	2	6, 8		1
Groot-Brittannië	Nederland	1	1	12	1	
Ierland	Nederland	1	1	4	1	
Ierland	Nederland	1	1	3		1
Italië	Nederland	1	1	2		1
Italië	Nederland	1	2	2, 5		1
Polen	Nederland	1	2	13, 14		1
Polen	Nederland	1	1	7		1
Roemenië	Nederland	1	2	minderjarig	1	
Spanje	Nederland	1	1	0		1
Spanje	Nederland	1	1	3		1
Verenigde Staten	Nederland	1	1	3		1
Verenigde Staten	Nederland	1	1	4		1
Totaal		25	31		3	22
Niet-Verdragsland						
Van	Naar	Zaken	Kinderen	Leeftijd	Vader	Moeder
Mozambique	Nederland	1	1	0		1
Rusland	Nederland	1	1	7		1
Totaal		2	2			2
Totaal aantal zaken inzake toestemming voor vertrek				27		
Totaal aantal kinderen				33		

Bezoekersaantallen website Centrum IKO

In 2008 werden in totaal ruim 123.000 pagina's van www.kinderontvoering.org bekeken tijdens ruim 26.000 bezoeken door zo'n 13.000 unieke bezoekers. Uit onderstaande tabel is af te leiden dat in de maanden april, oktober en november de meeste pagina's op de website zijn bekeken, terwijl in juni het hoogste aantal unieke bezoekers gemeten is. Er zijn dus verschillende 'pieken'. Een piek waarbij een groot aantal bezoekers een enkele pagina raadpleegt (juli), en een piek waarbij een kleinere groep de website vaker bezoekt en veel verschillende pagina's bekijkt (oktober - november).

Jaaroverzicht unieke bezoekers, bezoeken en bekeken pagina's 2008

Maand	Unieke bezoekers	Aantal bezoeken	Bekeken pagina's
januari	1.023	1.630	8.839
februari	910	1.595	12.077
maart	1.265	2.304	10.949
april	1.207	2.255	14.303
mei	1.444	2.489	10.130
juni	1.533	2.289	7.945
juli	1.114	2.318	7.698
augustus	1.071	1.643	6.868
september	1.175	2.097	7.770
oktober	1.309	2.485	13.103
november	1.512	2.666	16.554
december	1.298	2.246	6.850
Totaal	14.861	26.017	123.086
Gemiddeld per maand	1.283	2.168	10.257

Bezoekerskenmerken

In onderstaande tabel is af te lezen dat het merendeel van de bezoekers de website bereikt vanaf een ip-adres (uniek nummer gekoppeld aan een internetabonnement) binnen Europa. Wat betreft niet-Europese landen scoren Canada, Brazilië en Rusland opvallend hoog.

Herkomst bezoekers

	Land	Pagina's
1	Nederland	73055
2	België	1992
3	Canada	1014
4	Italië	943
5	Duitsland	723
6	Frankrijk	458
7	Groot-Brittannië	356
8	Brazilië	295
9	Zwitserland	252
10	Portugal	237
11	Polen	203
12	Rusland	186
13	Roemenië	177
14	Singapore	150
15	Griekenland	144
16	Australië	137
17	China	101
18	Turkije	85
19	Nederlandse Antillen	83
20	Oostenrijk	69
21	Argentinië	64
22	Verenigde Staten	60
23	Denemarken	55
24	Zweden	54
25	Finland	52

Colofon

Centrum Internationale Kinderontvoering (Centrum IKO)

Websites

www.kinderontvoering.org
www.childabductioncentre.org

Telefoonnummer

+31 (0)88 800 90 00

Postadres

Postbus 2006
1200 CA Hilversum

Fax

+31 (0)88 800 90 90

E-mailadres

info@kinderontvoering.org
info@childabductioncentre.org

Het Centrum Internationale Kinderontvoering is een onafhankelijk centrum opgericht in 2006 door Stichting De Ombudsman in samenwerking met Defence for Children International Nederland, Stichting Lawine en Stichting Gestolen kinderen en met subsidie van het ministerie van Justitie.

Bijdragen

Els Prins
Mathijs Storm
Frouke Vernhout
Marjolijn Vries

Ontwerp

Ben Gross

Druk

Faktor 50

Hilversum, 2009

Websites

www.kinderontvoering.org

www.childabductioncentre.org

Telefoonnummer

+31 (0)88 800 90 00

Postadres

Postbus 2006

1200 CA Hilversum

